

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

>Retouradres Postbus 16375 2500 BJ Den Haag

Gedeputeerde Staten Zeeland
T.a.v. de heer B.L.L. van der Velde
Per email: secgs4@zeeland.nl

Media en Creatieve Industrie
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Contactpersoon

Onze referentie
54853694

Bijlagen
3

Datum 24 oktober 2025
Betreft Toekomstige financiering en huisvesting Zeeuws Archief

Geachte heer Van der Velde,

Zoals u bekend is, is het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) momenteel in gesprek met elf Regionaal Historische Centra (RHC's) over de (voorwaarden voor) uittreding uit diverse gemeenschappelijke regelingen, waaronder die van het Zeeuws Archief, en over de vormgeving van de toekomstige samenwerking. Dit laatste omvat afspraken over de wijze waarop OCW vanaf 1 januari 2027 het beheer en behoud van de rijksarchieven door de RHC's financiert en het afsluiten van vernieuwde huurovereenkomsten die gelden vanaf 1 januari 2026.

In bijlage stuur ik u ter informatie en ten behoeve van uw besluitvorming over toetreding tot de gemeenschappelijke regeling Zeeuws Archief de meest recente versies van de SPUK-regeling en -beschikking (specifieke uitkering) en van de huurovereenkomst toe. Deze versies vormen de weerslag van de gesprekken met de RHC's tot nu toe. Hierover zal naar verwachting voor het eind van dit jaar definitieve overeenstemming zijn bereikt. Hoewel in een vergevorderd stadium, zijn deze versies dus nog niet definitief. Ik verzoek u daarom om deze teksten als zodanig te behandelen. Wel kan ik u verzekeren dat OCW in deze teksten geen wijzigingen meer ten nadele van de RHC's zal aanbrengen.

Hieronder ga ik kort in op enkele elementen in bijgevoegde documenten die voor u van bijzonder belang zijn. Voor het overige verwijs ik graag naar de bewuste documenten.

Duur, hoogte, en indexering van de financiële bijdrage van het Rijk vanaf 1 januari 2027 (artikel 3.1. en 3.2. Archiefwet 20xx en SPUK-regeling)

De specifieke uitkering heeft een structureel karakter. Op grond van artikel 3.2, eerste lid, van de Archiefwet 20.. is de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap immers verplicht om een specifieke uitkering te verstrekken voor de uitvoering van de taken die de minister op grond van artikel 3.1, eerste lid, van de Archiefwet 20.. aan de RHC's heeft overgedragen.

Deze taakoverdracht is in beginsel voor onbepaalde tijd, en kan uitsluitend in een aantal specifieke gevallen – opgenomen in artikel 3.3, eerste lid, van de Archiefwet 20.. – worden ingetrokken.

Onze referentie
54853694

De hoogte van de jaarlijks uit te keren specifieke uitkering is dezelfde als de laatste bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling en kan jaarlijks geïndexeerd worden. Voor 2025 bedraagt deze rijksbijdrage aan de gemeenschappelijke regeling van het Zeeuws Archief 3.828.222 euro, inclusief indexering.

Het uitgangspunt is dat de specifieke uitkering niet verlaagd wordt. Uit artikel 3.2 van de Archiefwet 20.. vloeit voort dat de minister verplicht is om aan een RHC een specifieke uitkering te verstrekken die adequaat is voor de uitvoering van de taken en bevoegdheden die de minister aan het RHC heeft overgedragen. Een verlaging van de specifieke uitkering kan enkel plaatsvinden door wijziging van deze regeling, waarbij de minister samen met het desbetreffende RHC zal moeten borgen dat de gedelegeerde taken en bevoegdheden nog uitgevoerd kunnen worden

Voor de jaarlijkse indexering van de SPUK bevindt OCW zich in eenzelfde situatie als gemeenten en provincies: de toekenning van indexering is afhankelijk van besluitvorming van het Ministerie Financiën, net zoals dat bij gemeenten/provincies afhankelijk is van besluitvorming in het college B&W en het college van gedeputeerde staten. Hetzelfde geldt voor het onderliggende indexeringsmechanisme: het percentage wordt voor de verschillende componenten berekend en vastgesteld door het Ministerie van Financiën. Het is dus niet mogelijk een index te vermelden. Dit is niet anders dan in de huidige situatie. Overigens heeft het ministerie van OCW tot op heden ieder jaar indexering toegepast, zelfs wanneer OCW vanuit het ministerie van Financiën geen volledige indexering kreeg toebedeeld, zoals in het afgelopen jaar het geval was.

Duur, hoogte en indexering van de financiële bijdrage voor de huur, beheer en onderhoud van de gebouwen van het Zeeuws archief.

De financiële bijdrage voor huur, beheer en onderhoud van het pand dat het Zeeuws Archief huurt van de staat is sinds jaar en dag onderdeel van de algehele financiële bijdrage van het Rijk (voor 2025 bedraagt deze huisvestingscomponent voor het Zeeuws Archief 2.033.203 euro, inclusief indexering), en wordt vanaf 2027 onderdeel van de specifieke uitkering. Ten opzichte van de huidige situatie treden hierin geen veranderingen op. Wel is het zo dat de hoogte van de door het Zeeuws Archief af te dragen huurpenningen in de tijd steeds verder afneemt als gevolg van de aflossing van de lening door het Rijkvastgoedbedrijf, waardoor extra financiële ruimte ontstaat voor het Zeeuws Archief.

De definitieve uittredingsdatum.

De beoogde datum van uittreding door de minister van OCW uit de gemeenschappelijke regelingen is 1 januari 2027. Vanaf die datum treden de nieuwe afspraken in werking. Deze datum hangt samen met de beoogde inwerkingtreding van de Archiefwet 20.. op uiterlijk diezelfde datum. In deze wet ligt namelijk de rechtsgrondslag besloten voor de delegatie van taken aan het RHC en de bijbehorende financiering (artikelen 3.1 en 3.2). Momenteel

ligt de Archiefwet 20.. ter behandeling voor in de Eerste Kamer. Het antwoord van de minister op vragen van de Eerste Kamer zal naar verwachting in de komende week aan de Eerste Kamer verzonden worden waarna het wetsvoorstel nog dit najaar door de Eerste Kamer behandeld kan worden.

Onze referentie
54853694

Met vriendelijke groet,

de directeur-generaal Cultuur en Media,
Barbera Wolfensberger